

Pla d'activitat docent

Comptabilitat de Costos I

Grau: International Business Economics (IBE) **Codi:** 21136
Administració i Direcció d' Empreses (ADE) **Codi:** 20686
Curs: tercer o quart
Trimestre: Primer
Nombre de crèdits ECTS: 5
Hores de dedicació de l'estudiant: 125
Llengua: Anglès

1. Presentació de la matèria

Comptabilitat de Costos I és una assignatura obligatòria en els Graus d'Administració i Direcció d'Empreses i a *International Business Economics*.

L'objectiu bàsic de l'assignatura és entendre els procediments utilitzats per les empreses per calcular el cost dels productes i serveis que ofereixen per tal de prendre les decisions correctes.

La comptabilitat de costos és d'importància estratègica en un entorn cada vegada més competitiu.

El tema ha estat adaptat al sistema de crèdits europeus, segons estableix l'Espai Europeu d'Educació Superior. Amb això en ment, cal que els estudiants adquireixin un conjunt d'habilitats per tal d'aprovar l'assignatura.

Les hores de classe s'han reduït per a fomentar l'aprenentatge actiu per part de l'estudiant. Això significa que els estudiants estan involucrats de forma permanent en el tema, ja que es desenvolupa per mitjà de l'avaluació contínua i l'estudi personal de les obres que figuren en la bibliografia. També se li ha donat més importància al treball en equip i la capacitat de comunicació, tant oral com escrita, ja que es tracta de dues competències clau en el desenvolupament professional dels graduats.

2. Competències a assolir

El coneixement que els estudiants han d'adquirir en Comptabilitat de Costos I, es descriu en termes de competències generals i específiques que s'exposen a continuació.

Competències generals*

1. Comprendre i interpretar de manera pertinent i raonada textos escrits de nivell i caràcter acadèmics.
2. Ser capaç de justificar amb arguments consistents les pròpies postures, així com de defensar-les públicament.
3. Ser capaç d'utilitzar la llengua anglesa en tots els àmbits laborals (llegir, escriure i parlar en un registre alto)
4. Tenir consolidats hàbits d'autodisciplina, autoexigència i rigor en la realització del treball acadèmic, així com en la organització i en la seva correcta temporalització.
5. Tenir una actitud proactiva en el desig de conèixer allò que és ignorat, imprescindible en tot procés formatiu i en tota activitat professional amb projecció.
6. Ser capaç d'aplicar amb flexibilitat i creativitat els coneixements adquirits i d'adaptar-los a contextos i situacions noves.
7. Demostrar un nivell de coneixements suficients per a la actuació professional.
8. Conèixer els diferents contextos en els que un pot treballar: la conjuntura econòmica, el sector, el mercat, la empresa i el departament.
9. Utilitzar la informació adequada en la formulació de propostes i la resolució de

problemes.

* Aquestes competències corresponen a les competències generals G1, G2, G4, G9, G10, G11, G13, G14 i G16 (IBE) o G17 (ADE) de la *“Memòria per a la sol·licitud de verificació de títols oficials”*.

Nota: Les competències generals G16 per IBE i G17 per ADE són idèntiques. Les presentem juntes per brevetat.

Competències específiques
1. Desenvolupar els coneixements per calcular el cost del producte segons diferents sistemes. 2. Coneixements per trobar les desviacions pressupostàries i les seves causes.

3. Contingut

El contingut de l'assignatura es pot trobar a la bibliografia bàsica i recomanada per a cada tema. La bibliografia recomanada li permetrà a l'estudiant a aprofundir en el coneixement del tema, però no és indispensable per assolir els objectius de cada tema.

L'assignatura es divideix en vuit temes cadascun d'ells té els seus propis objectius amb la finalitat d'assolir els objectius generals de la matèria.

Tema 1: Introducció. Classificació de Costos.
--

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Diferenciar entre comptabilitat financera, comptabilitat de gestió i comptabilitat de costos.
- ❑ Descriure els objectius de la comptabilitat de gestió i de la comptabilitat de costos.
- ❑ Distingir entre els conceptes de despesa, cost, pagament i inversió.
- ❑ Llistar els principals tipus de costos: la classificació per naturalesa, els costos fixes i variables, costos directes i indirectes, costos del producte i període, els costos d'oportunitat, la classificació per àrees funcionals i altres classificacions.

Programa:

Comptabilitat financera - Comptabilitat de gestió - La comptabilitat de costos. Les diferències entre despesa, cost, pagament i inversió. Classificacions dels costos: per naturalesa, pels costos de funcionament, els costos directes i indirectes, producte i període, els costos variables i fixos, els costos d'oportunitat, històric i actual / Standard / costos de reemplaçament, d'altres tipus de costos.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítols 1 i 2
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 1.¹

¹ Veure Secció 5 per a les referències completes.

Tema 2: Sistemes de Costos I: Costos parcials.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Calcular els costos utilitzant els sistemes de costos parcials: costos directes, costos variables, costos directes evolucionat i costos variables evolucionat.
- ❑ Entendre les diferències entre les empreses que produeixen un sol producte i les que produeixen diversos productes.
- ❑ Calcular el resultat de l'empresa utilitzant sistemes de costos parcials.
- ❑ Distingir entre sistemes de costos per comanda y sistemes de costos per procés.
- ❑ Preparar un informe de costos per comanda.
- ❑ Saber com imputar els costos directes i indirectes a un sistema de costos per comanda.
- ❑ Calcular els resultants (beneficis o pèrdues) generades per contractes no finalitzats.

Programa:

Sistemes de costos. Sistema de costos directes. Altres sistemes de costos parcials: sistema de costos directes evolucionat, sistema de costos variables evolucionat. Sistemes de costos per comanda: informe de costos per comanda. Tractament de costos en comandes: costos directes, costos indirectes de producció, imputació d'altres costos indirectes. Càlcul del resultat (benefici o pèrdues) generats per comandes no finalitzades.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítols 3 i 4 (extactes)
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítols 2 i 3.

Tema 3: Punt d'equilibri i anàlisi Cost-Volum-Benefici.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Definir punt d'equilibri.
- ❑ Calcular i interpretar el punt d'equilibri.
- ❑ Explicar les característiques bàsiques de l'anàlisi de cost-volum-benefici i descriure les assumpcions implícites.
- ❑ Aplicar l'anàlisi cost-volum-benefici.

Programa:

El punt d'equilibri. Anàlisis de sensibilitat. Anàlisi cost-volum-benefici. Empreses multiproducte.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítol 8
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 2.

Tema 4: Sistemes de Costos II: Costos complets
--

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Diferenciar entre sistemes de costos parcials y sistemes de costos complets.
- ❑ Tractament de les despeses generals.
- ❑ Assignació de costos indirectes (overheads) a seccions principals i auxiliars.
- ❑ Identificar com imputar els costos indirectes als productes: taxa d'assignació.
- ❑ Explicar com tractar la sota-localització o sobre-localització de costos indirectes i com afecta el resultat, benefici o pèrdua.
- ❑ Tractament del costos de residus i subproductes.
- ❑ Descriure com tractar la producció en curs en comptabilitat.

Programa:

Sistemes de costos parcials i sistemes de costos complets. Costos per procés. Costos complets per seccions: Divisió de l'empresa en seccions. Seccions principals i seccions auxiliars. Imputació de costos indirectes entre les seccions principals i auxiliars. Distribució dels costos de les seccions auxiliars a les seccions de producció. Seccions auxiliars amb prestacions recíproques, taxa d'assignació de costos indirectes i unitats equivalents. Costos per unitat de producte. Problemes en el càlcul de costos: costos de subactivitat (sotalocalització de costos indirectes), benefici de sobreactivitat (sobrelocalització de costos indirectes), valoració de residus i subproductes. Valoració de la producció en curs.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítols 3 fins 5, i 7 (extractes)
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 4.

Tema 5: Sistemes de Costos III: Sistema de Costos Basat en les Activitats (ABC).

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Conèixer els canvis que poden ocórrer en les empreses i l'impacta d'aquests canvis en els sistemes de costos y gestió.
- ❑ Descriure el marc conceptual del sistema de costos basat en les Activitats (ABC).
- ❑ Identificar activitats i inductors de costos.
- ❑ Explicar les diferències, avantatges i desavantatges de l'ABC en relació als sistemes de costos tradicionals.

Programa:

Els canvis en el context del negoci i el seu impacte en els sistemes de comptabilitat. Descripció del model ABC. Activitats: concepte, les principals activitats principals i les activitats auxiliars. Inductors de costos. Avantatges i desavantatges de l'ABC.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítol 11 [seguiment des de Capítol 3 fins 5, i 7]
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 5.

Tema 6: Pressupostos i Cost Estàndard.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ☐ Descriure els objectius del procés pressupostari i del control pressupostari.
- ☐ Explicar la relació entre el procés pressupostari i la planificació empresarial.
- ☐ Descriure els continguts dels diferents tipus de pressupostos.
- ☐ Explicar les diferències entre els pressupostos estàtics i els flexibles.
- ☐ Llistar els elements bàsics dels pressupostos basats en les activitats (ABB).
- ☐ Explicar les diferències entre pressupostos incrementals i pressupostos en base zero.

Programa:

La planificació empresarial, control de pressupostos i càlcul de costos estàndard. Les despeses controlables i no controlables. Passos en la preparació d'un pressupost. Criteris per a formular els pressupostos: Els pressupostos estàtics i flexibles, els pressupost basats en activitats (ABB), el pressupostos incrementals i base zero.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítol 15
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 6.

Tema 7: Costos estandard i anàlisi de variacions.
--

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ☐ Entendre l'anàlisi de desviacions com una eina fonamental en la gestió empresarial.
- ☐ Calcular les desviacions principals.
- ☐ Escollir el model més adient d'anàlisi de desviacions d'acord amb el sistema de costos de l'empresa.
- ☐ Anàlisi de desviacions amb l'objectiu d'identificar les accions correctores més adients.

Programa:

Desviacions principals: les desviacions de costos directes, les desviacions de costos indirectes i les desviacions en les vendes. Models d'anàlisi de desviacions d'acord

amb el mètode de costos utilitzat. Càlcul dels marges i resultats incloent les desviacions. Informe de desviacions.

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítols 17 i 18
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 7.

Tema 8: Comptabilitat de Costos i el procés de presa de decisions
--

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Aplicar conceptes de comptabilitat de costos a la presa de decisions. Presa de decisions sobre fixació de preus, preus especials per a comandes puntuals, fabricació o subcontractació, eliminar una part de l'empresa o la substitució d'equips.
- ❑ Entendre la importància dels diferents tipus de costos en el procés de presa de decisions com ara els costos rellevants, costos enfonsats o les despeses controlables.
- ❑ Explicar les característiques bàsiques de la teoria de les restriccions i com s'aplica en el procés de presa de decisions.

Programa:

Els costos rellevants. Prendre decisions amb les dades de la comptabilitat de costos: fixació de preus, elaborar o subcontractar (outsourcing), eliminació d'una part de l'empresa, el reemplaçament d'equips. Teoria de restriccions. Limitacions de les dades en el procés de presa de decisions..

Referències bàsiques:

- Drury 2012, Capítol 9
- AMAT I SOLDEVILA 2002, Capítol 8.

4. Avaluació

El sistema d'avaluació que s'ha elaborat s'enfoca de manera que permet tant al professor com l'estudiant de tenir punts de referència per a l'aprenentatge de com està progressant i de com aquest procés està avançant durant el trimestre.

4.1. Criteris Generals d'Avaluació

1. Avaluació continua: 40% de la nota final.

1.1. Pràctiques: 10%

1.2. Examen parcial: 30%

2. Avaluació Final: 60% de la nota final.

1. Avaluació continua (40 %):

L'avaluació continuada de l'assignatura es porta a terme a través de:

1.1. Pràctiques: preparació i lliurament de les pràctiques proposades (10%).

1.2. Examen parcial: inclourà conceptes teòrics i pràctics del tema 1 al tema 4 (30%).

1.1. Pràctiques (10 %)

Objectiu

L'objectiu de la preparació de pràctiques és contextualitzar i aplicar els procediments i conceptes apresos a casos d'estudi numèric.

Agrupament

Les pràctiques han de ser dutes a terme en grups de 3 fins a 5 persones.

Nombre de pràctiques

Les pràctiques tenen un pes d'un 10% de la nota final.

Lliurament

Els exercicis han de ser resolts a casa i presentats al principi del seminari. Les correccions i les respostes als dubtes es proporcionaran durant la sessió.

1.2. Exàmen parcial (30 %):

Objectiu

L'objectiu de l'examen parcial és avaluar els progressos realitzats durant la primera meitat del curs. D'aquesta manera, l'estudiant rebrà una retroalimentació clara sobre les àrees que necessiten ser millorades.

Avaluació

L'examen parcial té un pes del 30% de la nota final. Els dubtes en relació als continguts de l'examen es resoldran durant els seminaris.

2. Avaluació final (60 %):*Objectiu*

Aplicació dels procediments i mètodes apresos durant el trimestre a casos específics que els estudiants hauran de resoldre de forma individual.

Característiques

Els estudiants passaran un examen escrit que contindrà aspectes tant teòrics com pràctics. L'examen s'ha d'aprovar (un 5 sobre 10) per tal de superar l'assignatura.

4.2. Política de l'examen de recuperació i resum dels criteris d'avaluació

L'avaluació contínua no pot recuperar-se o compensar-se. Això és vàlid tant per al 10% corresponent a les pràctiques com per l'examen parcial (30%).

L'examen final (60%) es pot recuperar, en cas d' haver-lo suspès. El dia exacte s'anunciarà durant el curs acadèmic.

La següent taula resumeix els criteris d'avaluació i les possibilitats de recuperació en cas de suspens:

Avaluació Continua (40 %)		Examen Final (60 %)
Pràctiques (10 %)	Examen parcial (30 %)	
Sí	Sí	El pes de l'avaluació continua conjuntament amb l'examen final dona la nota final. Per tal de que faci mitjana cal superar l'examen final (treure un 5 sobre 10).
No recuperable o compensable		En cas de suspens, es pot recuperar al Febrer

En la situació extraordinària de formar part d'un programa d'intercanvi reconegut oficialment per la UPF, l'estudiant pot ser avaluat utilitzant diferents mecanismes d'avaluació.

5. Bibliografia i recursos de l'assignatura

5.1. Bibliografia

ACCID (2010): *Noves tendències en control i reducció de costos*, Monografia de la *Revista de Comptabilitat i Direcció*, Barcelona.

Amat, O.; Soldevila, P. (2002): *Contabilidad y Gestión de Costos*, Ediciones Gestión 2000, SA, Barcelona.

Amat, O. i Soldevila, P. (2010): *Comptabilitat i gestió de costos*, ACCID, Barcelona.

Drury, C. (2012): *Management and Cost Accounting*, 8th edition, Cengage Learning, Hampshire.

Horngren, C.T.; Foster, G.; Datar, S.M. (2011): *Cost Accounting: A Managerial Emphasis*, 14th edition, Prentice Hall, New Jersey.

Lucey, T. (2007): *Costing*, Thomson Learning, Londres.

Rosanas, J. M. (1994): *Contabilidad de costes para la toma de decisiones*. Desclee de Brouwer, Bilbao.

5.2. Recursos docents

- Bloc d'exercicis.
- Transparències.
- Apunts.

6 . Metodologia docent

Aquesta assignatura utilitza una varietat de sessions i mètodes de treball per a que l'estudiant adquireixi el coneixement que es descriu en el pla docent. Les sessions es divideixen en dos grans grups: sessions de classe i sessions de consulta i estudi.

SESSIONS DE CLASSE

Sessions plenàries: sessions de 90 minuts amb tot el grup. La major part de l'input en les sessions plenàries prové del professor. El professor presenta els conceptes teòrics claus en comptabilitat de costos i explica el procediment correcte que cal seguir per a poder resoldre els problemes.

Sessions de seminaris: aquestes sessions tenen un durada de 90 minuts. L'objectiu de les sessions de seminaris és consolidar el coneixement dels estudiants i posar-lo a la pràctica mitjançant la participació activa.

- a. La primera part dels seminaris està dedicada a presentar la solució correcta de l'exercici o cas assignat prèviament a la sessió. Això es realitza conjuntament

amb la resposta als dubtes que es puguin haver generat durant el treball individual dels estudiants o durant les sessions plenàries.

- b. Durant la segona part de la sessió, en cas de disposar de temps suficient, els alumnes resoldran un exercici escollit *ad hoc* pel professor del seminari.

SESSIONS DE CONSULTA I ESTUDI

Tutories de consulta: els estudiants poden contactar el professor per correu electrònic o bé comprova a l'Aula Global les seves hores de tutoria.

Treball individual: comprèn el treball d'estudi personal per assimilar els conceptes i procediments coberts durant les classes plenàries. L'objectiu del treball individual és la preparació per els exàmens parcials i individuals.

Treball en grup: temps de treball en grup per a la preparació de les pràctiques.

7. Planificació temporal

	SESSIONS PLENÀRIES	SEMINARIS	TEMPS D'ESTUDI FORA DE L'AULA (APROX.)
Setmana 1	Tema 1. Introducció. Classificació de Costos		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 2	Tema 2. Sistemes de Costos: Costos Parcial		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 3	Tema 3. Punt d'equilibri i anàlisi cost-volum-benefici		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 4	Tema 3. Punt d'equilibri i anàlisi cost-volum-benefici Tema 4. Sistemes de Costos II: Costos complerts	Costos Parcial i Anàlisi Cost-Volum-Benefici - Correcció de la primera pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la primera pràctica: 2 hores
Setmana 5	Tema 4. Sistemes de Costos II: Costos complerts	Anàlisi Cost-Volum-Benefici i Costos Complerts - Correcció de la primera pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la segona pràctica: 2 hores - Preparació examen parcial: 2 hores
Setmana 6	Exàmen Parcial Tema 5. Sistemes de Costos III: Sistema de Costos Basat en les Activitats (ABC)	Costos Complerts i ABC - Correcció de la tercera pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la tercera pràctica: 2 hores
Setmana 7	Tema 5. Sistemes de Costos III: Sistema de Costos Basat en les Activitats (ABC)	ABC, Pressupostos i Costos Estàndard - Correcció de la quarta pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la quarta pràctica: 2 hores

	SESSIONS PLENÀRIES	SEMINARIS	TEMPS D'ESTUDI FORA DE L'AULA (APROX.)
Setmana 8	Tema 6. Pressupostos i Costos Estàndard	Pressupostos, Costos Estàndard i anàlisi de desviacions. - Correcció de la cinquena pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la cinquena pràctica: 2 hores
Setmana 9	Tema 7. Costos Estàndard i Anàlisi de desviacions	Comptabilitat de Costos i el procés de presa de decisions - Correcció de la sisena pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la sisena pràctica: 2 hores
Setmana 10	Tema 8. Comptabilitat de Costos i el procés de presa de decisions		- Treball Individual: 6-8 hores

